

KRYTERIA I ZASADY ROZDZIAŁU DOTACJI w 2026 roku

w ramach Programu Biblioteki Narodowej „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”

I. Założenia

W Programie Biblioteki Narodowej „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych” (zwanym dalej Programem) kwota dotacji na 2026 rok wynosi **10 000 000 zł**.

1. Dotacja przeznaczona jest na zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych wyłącznie do bibliotek publicznych.
2. Uprawnionymi wnioskodawcami są:
 - 1) biblioteki publiczne, spełniające wymogi ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach, zorganizowane w formie samorządowej instytucji kultury (wpisane do rejestru instytucji kultury),
 - 2) inne samorządowe instytucje kultury posiadające w strukturze biblioteki publiczne (wpisane do rejestru instytucji kultury).
3. Uprawnione podmioty na dzień składania wniosku o dofinansowanie muszą wykazać spełnianie łącznie warunków:
 - 1) korzystania z **przynajmniej jednego terminala cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej Academia**¹. Wnioskodawca składa oświadczenie o posiadaniu terminala we wniosku, które jest weryfikowane przez Bibliotekę Narodową w trakcie oceny formalnoprawnej wniosków. Niespełnienie warunku skutkuje wezwaniem wnioskodawcy do usunięcia braków formalnych,
 - 2) **otwarcia bibliotek** dla czytelników przez co najmniej połowę sobót lub niedziel w roku przez przynajmniej 4 godziny (tzn. wyłącznie ½ sobót, wyłącznie ½ niedziel lub **wymiennie** ½ sobót **lub** niedziel wypadających w danym roku)².

¹ Zgodnie z Regulaminem CWPN Academia biblioteka decyduje o wyborze rodzaju terminala. Zalecany jest osobny terminal dla swobodnego korzystania z niego przez użytkowników, ale jest także możliwe korzystanie z terminala SSD działającego „na życzenie”, którego oprogramowanie będzie każdorazowo uruchamiane z udostępnionego przez Bibliotekę Narodową pendrive’a.

² Jeśli biblioteka posiada filie, obowiązek dotyczy przynajmniej jednej lokalizacji.

4. O dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty, wobec których toczy się postępowanie przed właściwym organem administracji publicznej lub sądem dotyczące ich statusu prawnego.

II. Kryteria podziału dotacji

- 1) W podziale dotacji na poziomie 16 województw proponuje się następujące kryteria:
 - kryterium czytelnicze (wg liczby czytelników),
 - kryterium demograficzne (wg liczby ludności).
- 2) W ramach każdego z województw przy podziale dotacji na poszczególne biblioteki proponuje się **kryterium demograficzne (wg liczby ludności)** oraz **kryterium czytelnicze** (odmiennie niż na poziomie ogólnokrajowym określone przez wskaźnik: **liczba czytelników na 100 mieszkańców**).
- 3) Biblioteka wojewódzka może też zastosować uzupełniające, indywidualne kryteria uwzględniające specyfikę regionu lub odnoszące się do szczególnych sytuacji zaistniałych w ostatnim okresie (roku) na danym terenie lub w danej bibliotece. W tym celu biblioteka wojewódzka może wydzielić odrębną kwotę z dotacji przeznaczonej na dane województwo.

III. Podział dotacji na województwa

1. W 2026 roku dotacja ogółem (10 000 000 zł) podzielona jest wg następujących zasad:
 - **1/3** kwoty dotacji w danym roku (3 333 333 zł) - **według liczby ludności** (wg danych GUS - stan w dniu 31.12.2024), przelicznik na jednego mieszkańca - **0,0889147554 zł**,
 - **2/3** kwoty dotacji na dany rok (6 666 667 zł) - **według liczby czytelników** (wg danych GUS - stan w dniu 31.12.2024). przelicznik na jednego czytelnika - **1,2422593890 zł**
2. Szczegółowe kwoty dofinansowania na poszczególne województwa zawarte zostały w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
3. **Szczegółowe zasady przyznawania dotacji dla bibliotek**
 - 1) Wkład własny beneficjentów (liczony od początku roku kalendarzowego, tj. od 1 stycznia roku, w którym realizowane będzie zadanie, ze środków z innych źródeł) na zakup nowości wydawniczych na rok, w którym realizowane będzie zadanie, jest różnicowany w zależności od zamożności organizatorów bibliotek (jednostek samorządu terytorialnego, na poziomie gmin, powiatów, miast na prawach powiatu, województw), według podziału jst poszczególnych szczebli na trzy grupy „zamożności”, dokonanego z uwzględnieniem wskaźników dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. do ustalenia grup.

Do ustalenia grup „zamożności” w 2026 roku zastosowano *Indywidualne wskaźniki zamożności* odpowiednio dla gmin, powiatów, województw i miast na prawach powiatu, o których mowa w art. 24 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. 2024 poz.1572 z późn.zm.). Podstawę wyliczeń stanowią dane dotyczące jst opublikowane przez Ministerstwo Finansów.

- 2) W 2026 roku dla każdej z kategorii samorządów (gmin, powiatów, województw i miast na prawach powiatu) wyodrębniono po trzy grupy „zamożności”:
 - a) do I grupy zalicza się wnioskodawców z kategorii samorządów o wartości do 80% indywidualnego wskaźnika zamożności,
 - b) do II grupy zalicza się wnioskodawców z kategorii samorządów o wartości powyżej 80%, ale nie więcej niż 120% indywidualnego wskaźnika zamożności,
 - c) do III grupy zalicza się wnioskodawców z kategorii samorządów o wartości powyżej 120% indywidualnego wskaźnika zamożności
- 3) Ustala się w 2026 roku stopniowanie wysokości minimalnego wymaganego wkładu własnego beneficjentów w zależności od zaszerogowania gminy, powiatu, województwa do odpowiedniej kategorii „zamożności” jst, odpowiednio dla:
 - a) **I. grupy – minimum 50%** wszystkich środków wydatkowanych na zakup nowości i usługi zdalnego dostępu do książek w formacie e-booków i/lub audiobooków i/lub synchronobooków,
 - b) **II. grupy – minimum 65%** wszystkich środków wydatkowanych na zakup nowości i usługi zdalnego dostępu do książek w formacie e-booków i/lub audiobooków i/lub synchronobooków,
 - c) **III. grupy – minimum 80%** wszystkich środków wydatkowanych na zakup nowości i usługi zdalnego dostępu do książek w formacie e-booków i/lub audiobooków i/lub synchronobooków.
- 4) Do wkładu własnego beneficjent może zaliczyć środki pochodzące z dotacji podmiotowej, dotacji celowej, budżetu obywatelskiego, darowizn od sponsorów lub środków uzyskiwanych z kar za nieterminowy zwrot książek.
- 5) Nie dopuszcza się wykazywania wkładu własnego niefinansowego.
- 6) Wysokość wsparcia udzielanego dla biblioteki/institucji kultury w ramach Programu:
 - a) **minimalna** kwota wnioskowanego dofinansowania na zakup nowości wydawniczych i usługi zdalnego dostępu do książek w formacie e-booków i/lub audiobooków i/lub synchronobooków wynosi **2 000 zł**,
 - b) **maksymalna** kwota wnioskowanego dofinansowania na zakup nowości wydawniczych nie jest określona jako stała, wynika z podziału środków dla poszczególnych bibliotek w ramach województw, dokonywanego przez Bibliotekę Narodową we współpracy z bibliotekami wojewódzkimi.
 - c) dotacja dla biblioteki wojewódzkiej w miastach wojewódzkich, w których funkcjonuje także sieć bibliotek miejskich nie może przekraczać 7% dotacji przydzielonej dla województwa (w województwach kujawsko-pomorskim i lubuskim kwoty przydzielone dla dwóch wbp nie mogą przekroczyć 9,5% dotacji przydzielonej dla województwa),

- d) łączna kwota dotacji dla biblioteki wojewódzkiej i miejskiej w mieście wojewódzkim nie może przekroczyć 14% środków przeznaczonych na dane województwo³ (w województwach kujawsko-pomorskim i lubuskim dotacja dla dwóch wbp nie może przekroczyć 19% środków przyznanych dla danego województwa).
- 7) W ramach dotacji oraz wkładu własnego biblioteki **mogą nabywać**:
- a) publikacje w formie książek, które ukazały się drukiem lub na innym nośniku (książki mówione, pisane alfabetem Braille'a, książki elektroniczne) oraz publikacje nutowe i kartograficzne, które są dostępne na rynku księgarskim i zostały wydane w roku przyznania dotacji lub w czterech latach poprzedzających jej przyznanie, niezależnie, czy jest to pierwsze wydanie czy wznowienie, drukowane czasopisma kulturalne i społeczno-kulturalne, o charakterze ogólnopolskim i częstotliwości ukazywania się od miesięcznika do rocznika,
 - b) usługę zdalnego dostępu do książek w formacie e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków.
- 8) Środki pozyskane ze wsparcia oraz wkładu własnego **nie mogą** zostać przeznaczone na zakup podręczników szkolnych, bryków, skrótów i streszczeń lektur szkolnych, programów i gier komputerowych, gier planszowych, filmów i nagrań muzycznych, kolekcji historycznych pozyskiwanych od osób prywatnych lub z innych instytucji, książek i innych dokumentów dostępnych na rynku antykwarycznym, gazet, czasopism regionalnych, czasopism elektronicznych, czasopism ukazujących się częściej niż miesięcznik.

³ Wyjątkiem jest województwo mazowieckie, w którym biblioteka wojewódzka nie może przekroczyć limitu 7% kwoty przyznanej na województwo. Limit pozostałych 7% nie dotyczy bibliotek miejskich (dzielnicowych) m.st. Warszawy